

Dosarul nr. 2ra-896/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. V. Gîrleanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai)

ÎNCHEIERE

1 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Băncii Comerciale „Energbank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Serghei Chiper, Maxim Koroteev și Societății cu Răspundere Limitată „Gazbeteco” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni și menținută hotărârea din 2 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 27 noiembrie 2018, BC „Energbank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Chiper, Maxim Koroteev și SRL „Gazbeteco” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că potrivit contractului de credit nr. 845-4166f din 18 noiembrie 2016, modificat prin acordul adițional nr. 1 din 12 decembrie 2016, BC „Energbank” SA a acordat lui Serghei Chiper un credit în sumă de 75 000 de lei, cu termenul de rambursare până la 18 noiembrie 2020.

În vederea garantării rambursării la timp a creditului, a dobânzilor aferente, a dobânzilor aferente majorate, a penalităților, a amenzilor, compensării cheltuielilor de judecată și a altor cheltuieli, prin neexecutarea sau executarea necorespunzătoare de către debitor a condițiilor contractului de credit, la 18 noiembrie 2016, între BC „Energbank” SA și SRL „Gazbeteco” a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. 845-4166f/b, iar la 12 decembrie 2016, între BC „Energbank” SA și Maxim Koroteev a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. 845-4166f/a, prin care fidejursorii s-au obligat de a executa obligațiile debitorului Serghei Chiper, rezultate

din contractul de credit nr. 845-4166f din 18 noiembrie 2016, în cazul în care debitorul va omite să le execute sau nu le va executa corespunzător.

A comunicat că debitorul nu-și onorează obligațiunile contractuale privind rambursarea creditului și altor plăți restante pentru utilizarea lui, fapt prin care încalcă flagrant condițiile contractului de credit.

Potrivit reclamațiilor privind achitarea datoriei bancare nr. 10/01-03/923, nr. 10/01-03/924 și nr. 10/01-03/925 din 2 aprilie 2018, creditorul a intervenit atât către debitor, cât și către fidejutori cu solicitarea executării benevole a plăților datorate, atenționând ultimii despre eventuala intentare a unei proceduri civile în instanța de judecată competentă privind recuperarea silită a sumelor revendicate, însă careva reacții din partea părților nu au fost manifestate.

A precizat că în baza calculului datoriilor nerambursate, efectuate de bancă la 26 noiembrie 2018, datoriile acumulate de Serghei Chiper în baza contractului de credit din 18 noiembrie 2016, cu modificările ulterioare, constituie suma de 101 910,80 de lei, compusă din suma datoriei la credit – 65 732,92 de lei, datoria la dobândă – 11 378,10 de lei, comision lunar pentru administrarea creditorului – 1 383,71 de lei, penalități (0,2 % conform pct. 6.1) – 9 916,07 de lei, penalitate (0,1 % conform pct. 6.2) – 13 500 de lei.

A menționat că debitorul a neglijat grav clauzele contractuale, fapt ce a creat pericolul de nerambursare a mijloacelor financiare contractate.

Totodată, a specificat că Banca a apelat de nenumărate ori atât debitorul, cât și fidejursorii în vederea stingerii datoriei formate, însă cerințele înaintate nu au fost satisfăcute.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 5, 32, 33, 33¹, 38, 42, 56, 84, 166, 167, 168 CPC, art. 512, 514, 572, 1146, 1147, 1150, 1152, 1156, 1160, 1162, 1240, 1243 Cod civil, art. 14 Cod de executare.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea în mod solidar din contul lui Serghei Chiper, Maxim Koroteev și SRL „Gazbeteco” în beneficiul BC „Energbank” SA a datoriei în mărime de 101 190,80 de lei și a taxei de stat în mărime de 3 057,32 de lei.

Prin cererea de majorarea a quantumului pretențiilor în acțiune, BC „Energbank” SA a solicitat încasarea din contul lui Serghei Chiper, Maxim Koroteev și SRL „Gazbeteco” în beneficiul BC „Energbank” SA a datoriei în sumă totală de 116 119,75 de lei și a cheltuielilor de judecată ce constau din taxa de stat în mărime de 3 483,59 de lei, serviciile executorului judecătoresc pentru înmânarea citațiilor copârților de prezentare în ședința de judecată – 700 de lei, cheltuieli pentru eliberarea extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice – 110 de lei și cheltuieli pentru citarea publică a copârților – 200 de lei.

Prin hotărârea din 2 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost încasată, în mod solidar, de la Serghei Chiper, Maxim Koroteev și SRL „Gazbeteco” în beneficiul BC „Energbank” SA datoria la credit în mărime de 65 732,92 de lei, dobânda în mărime de 15 206,15 de lei, comisionul lunar pentru administrare în mărime de 3 224,27 de lei, penalitatea în mărime de 13 500 de lei,

precum și cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 2 929,90 de lei, cheltuieli pentru serviciile prestate de executorul judecătoresc în mărime de 700 de lei, cheltuieli pentru extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice în mărime de 110 de lei, cheltuieli pentru citarea publică în mărime de 200 de lei, în total suma de 101 603,24 de lei.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de BC „Energbank” SA și menținută hotărârea primei instanțe.

Prima instanță și instanța de apel au reținut că prevederile contractului de credit din 18 noiembrie 2016 impun debitorului obligația să plătească pentru întârzierea obligațiunilor, două feluri de penalități: conform pct. 6.1 din contract, cât și conform pct. 6.2 din contract. În primul caz creditorul impune debitorului obligația de a achita o penalitate în mărime de 0,2 % din suma datoriei restante pentru fiecare zi de întârziere, iar în cel de al doilea caz creditorul impune debitorului obligația de a achita o penalitate în mărime de 0,1 % din suma întregului credit pentru fiecare zi de neexecutare sau executare necorespunzătoare a obligațiilor de plată a împrumutului.

Astfel, instanțele de judecată ierarhic inferioare au relevat că penalitatea, potrivit prevederilor legislației în vigoare, este o formă de responsabilitate și penalizare pentru termenul depășit la executarea obligațiilor, inclusiv a celor pecuniare, având ca scop protejarea drepturilor și intereselor personale păgubite, însă aceste sancțiuni urmează a fi aplicate doar potrivit și cu respectarea prevederilor legale ce reglementează domeniul vizat și raportul juridic litigios.

Prin urmare, au conchis instanțele de judecată ierarhic inferioare că urmează a fi încasată o singură penalitate, deoarece normele de drept material nu permit aplicarea a două feluri de penalități pentru una și aceeași abatere/încălcare admisă de debitor.

Totodată, prima instanță și instanța de apel au accentuat că în esență creditorul a impus debitorului obligația de a achita două feluri de penalități pentru întârzierea executării obligațiilor, dar a modificat izvorul de proveniență (modalitatea de calcul) al respectivelor plăți.

Așadar, în această parte actul juridic este lovit de nulitate absolută, deoarece contravine legii, or normele de drept material care reglementează domeniul și raportul juridic respectiv nu permit aplicarea unei penalități duble pentru aceeași abatere și în cadrul aceluiași raport juridic.

La 15 aprilie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, BC „Energbank” SA a declarat recurs împotriva deciziei din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cerinței privind încasarea penalității, încasarea din contul intimațiilor a taxei de stat achitate în instanța de apel în mărime de 415,27 de lei și în instanța de recurs în mărime de 276,85 de lei sau casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, considerându-le nemotivate, abuzive și contrare circumstanțelor pricinii, deoarece instanțele de judecată ierarhic inferioare au admis o aplicare divergentă a prevederilor legislației în vigoare la soluționarea litigiului, ce rezultă din speța dată.

A remarcat că în vederea susținerii poziției sale, BC „Energbank” SA a prezentat în fața instanței de apel multiple probe justificative pe care își întemeiază pretențiile, însă toate acestea au rămas fără o apreciere obiectivă, multilaterală și corectă.

Codul civil în redacția Legii nr. 133 din 15 noiembrie 2018, în vigoare din 1 martie 2019, nu impune careva restricții în ce privește numărul concret de zile la calcularea penalității.

Penalitatea prevăzută la pct. 6.2 din contractul de credit se calculează pentru o perioadă ce nu va depăși 180 de zile, pentru neonorarea obligațiilor contractuale.

Părțile contractante negociind prevederile pct. 6.1 și 6.2 din contractul de credit, anticipând eventualele neexecutări în termenii prevăzuți a obligațiilor asumate, au căzut de acord în stabilirea unor sancțiuni pecuniare sub formă de penalități în mărime de 0,2 % și respectiv 0,1 %, însă care se vor calcula după diferite formule.

Instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că penalitatea în mărime de 0,2 % calculată debitorului conform pct. 6.1 din contractul de credit, presupune o sancțiune care se aplică tuturor obligațiilor pecuniare pentru perioada în care debitorul se află în întârziere, începând cu data de 19 decembrie 2016 până la data achitării depline a creditului sau până la data adoptării hotărârii judecătorești, în timp ce sancțiunea prevăzută în pct. 6.2 din contract și întemeiată pe prevederile art. 624 Cod civil, stabilește plata unei penalități de 0,1 % din suma creditului acordat (indicată la pct. 1.1 din contractul de credit), adică prejudiciul stabilit de comun acord, pe care îl va achita debitorul în cazul neexecutării obligațiilor la care s-a îndatorat, aceste două penalități se calculează pentru diferite încălcări și după diferite formule.

A considerat că, odată ce pretențiile privind încasarea penalității sunt întemeiate pe prevederile legale, concluziile instanței sunt nefondate în privința respingerii încasării penalității în mărime de 0,2 %.

La 25 mai 2020, în adresa lui Serghei Chiper, Maxim Koroteev și SRL „Gazbeteco” a fost expediată copia cererii de recurs depusă de BC „Energbank” SA, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 156), corespondența menționată expediată în adresa lui Serghei Chiper și Maxim Koroteev a fost returnată de către Oficiul Poștal cu mențiunea „nereclama”, iar cea expediată în adresa SRL „Gazbeteco” - „plecat” (f. d. 157-159).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu au parvenit referințe prin care intimații să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată la 21 februarie 2020 la adresa electronică a BC „Energbank” SA, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexată la materialele dosarului(f. d. 144).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 15 aprilie 2020 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de BC „Energbank” SA, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de BC „Energbank” SA, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de

apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de BC „Energbank” SA urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu